

Uimarantojen ja uimaveden laatu ja valvonta vuonna 2022

Ympäristöterveydenhuoltojaosto 23.09.2022 § 17
612/11.02.02.00/2021

Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky:n terveysturvonta valvoo yleisten uimarantojen hygieenisiä olosuhteita ja uimaveden laatua. Uimarantojen valvonnasta säädetään terveydensuojelulaissa (763/1994), sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 177/2008 isojen yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonasta (ns. Eu-uimarannat) sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (354/2008).

Ympäristöterveydenhuoltojaosto vahvisti uimarantaluettelon vuodelle 2022 (§ 5/25.3.2022). Uimarantaluettelo julkaistiin terveysturvonnassa internetsivuilla ja kuntien virallisilla ilmoitustauluilla.

Eu-uimarannoilta otettiin jokaiselta rannalta neljä uimavesinäytettä, joista yksi näyte ennen uimakauden alkua ja kolme näytettä uimakauden aikana (uimakausi 15.6. - 31.8.). Pieniltä yleisiltä uimarannoilta otettiin kultakin kolme näytettä uimakauden aikana. Tutkimustulosten mukaan kaikkien uimarantojen uimaveden mikrobiologiset laatuvaatimukset täyttyivät sosiaali- ja terveysministeriön asetusten mukaisesti. Uimavesitulokset ovat uimarannan käyttäjien nähtävillä jokaisen uimarannan ilmoitustaululla ja Sosterin terveysturvonnassa internetsivuilla.

Käyttökelpoisuuteen perustuvien aistinvaraisten laatusuositusten osalta sinileviä havaittiin vähän vain yhdellä yleisellä uimarannalla terveysturvonnassa valvontakäyntien yhteydessä. Muita aistinvaraisia poikkeamia ei havaittu (esim. kasviplankton, makrolevät, jätteet).

Kaikkien Eu-uimarantojen luokitus on ollut erinomainen vuosien 2011–2021 välisenä aikana. Uimaveden laadun arviointi ja luokitus perustuu kahden suolistoperäistä saastumista kuvaavan mikrobiologisen muuttujan (suolistoperäiset enterokokit ja *Escherichia coli* -bakteeri) valvontatutkimustuloksiin neljän edellisen uimakauden perusteella. Eu:n uimavesikomitea on laatinut yhteiset symbolit, joilla tiedotetaan yleisölle uimarannan luokitus. Luokitussymbolit löytyvät uimarantojen ilmoitustauluilta.

Eu-uimarantojen uimavesiprofiilit on julkaistu yleisölle ja ne löytyvät terveysturvonnassa internetsivuilta. Uimavesiprofiilit on laadittu ensimmäisen kerran uimakaudelle 2011. Eu-uimarantojen uimavesiprofiilit päivitettiin keväällä 2020 ennen uimakauden alkua.

Valvontasuunnitelman mukainen uimarannan tarkastus tehdään kerran vuodessa (terveydensuojelun valvontasuunnitelma). Tarkastuksessa käydään läpi mm. terveydensuojelulain edellyttämä toiminnanharjoittajan omavalvonta, rannan kunto ja siisteys, jätehuollon toimivuus, uimareiden käyttöön tarkoitetut käymälät ja pukeutumistilat, rakenteet (esim. laiturit, hyppytornit), opas teet, ilmoitus- ja kielto taulut, huoltosuunnitelmat, veden laadun tulokset aiemmilta vuosilta sekä varautuminen häiriötilanteisiin.

Tehtyjen uimarantatarkastusten perusteella huomautettavaa oli haittalintujen ulosteiden mahdollisesti aiheuttamiin terveyshaittoihin sekä uimarannan yleiseen siisteyteen ja ylläpitoon liittyen. Kesän tarkastuksella kiinnitettiin erityishuomiota kuinka toiminnasta vastaava on huomioinut terveydensuojelulain mukaisen omavalvonnan toimivuuden ja toteutumisen.

Kesän alussa uimarantojen toiminnasta vastaaville pidettiin neljä koulutustilaisuutta terveydensuojelulain valvonnan ja erityisesti toiminnanharjoittajan omavalvonnan toteuttamisesta. Tilaisuuksissa sovittiin yhtenevät käytännöt häiriötilanteista ilmoittamiseen ja varauduttiin yhteneväisillä tiedottamis pohjilla. Tarkastuksilla havaittuja puutteita tullaan käsittelemään tarkemmin keväällä 2023 järjestettävissä koulutuksissa.

Uimakauden aikana terveysvalvontaan ei tullut yhtään asiakasyhteydenottoa uimarantojen ylläpitoon liittyen.

Euroopan komissiolle tehtävä raportointi Eu-uimarantojen osalta on lähetetty Itä-Suomen aluehallintovirastoon.

Asian valmistelu terveystarkastaja Tiina Munck.

Päätösehdotus:

Ympäristöterveydenhuoltojaosto merkitsee asian tiedoksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin keskustelujen jälkeen yksimielisesti.

Lisätietoja antaa asian valmistelija ja esittelijäterveysvalvonnan johtaja Sampsa Kinnunen, p. 044 775 4752